

A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (negyedik tanács)

2008. december 22. *

A C-13/08. sz. ügyben,

az EK 234. cikk alapján benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyában, amelyet a Bundesgerichtshof (Németország) a Bírósághoz 2008. január 14-én érkezett, 2007. november 23-i határozatával terjesztett elő az előtte

Erich Stamm,

Anneliese Hauser

és

a **Regierungspräsidium Freiburg**

között folyamatban lévő eljárásban,

A BÍRÓSÁG (negyedik tanács),

tagjai: K. Lenaerts tanácselnök, R. Silva de Lapuerta, Juhász E. (előadó), G. Arestis és J. Malenovský bírák,

* Az eljárás nyelve: német.

meghozta a következő

Ítéletet

- 1 Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem az egyrészt az Európai Közösség és tagállamai, másrészt a Svájci Államszövetség között 1999. június 21-én Luxembourgban aláírt, a személyek szabad mozgásáról szóló megállapodás (HL 2002. L 114., 6. o.; a továbbiakban: megállapodás) I. melléklete 12. cikke (1) bekezdésének, 13. cikke (1) bekezdésének és 15. cikke (1) bekezdésének értelmezésére irányul.

- 2 A kérelmet E. Stamm és A. Hauser, valamint a Regierungspräsidium Freiburg közötti, az egyenlő bánásmódnak a svájci határmenti ingázó önálló vállalkozókra való alkalmazhatósága miatt indult eljárásban terjesztették elő.

Jogi háttér

A megállapodás

- 3 A megállapodás 1. cikkének a) és d) pontja szerint a megállapodás célja többek között a belépés, a tartózkodás, a nem önálló munkavállalás, az önálló vállalkozóként való

letelepedés és a Szerződő Felek felségterületén való tartózkodás jogának biztosítása, valamint azonos élet-, foglalkoztatási- és munkavállalási feltételek biztosítása a svájci és a közösségi állampolgárok számára.

- 4 Ugyanezen megállapodás 2. cikke értelmében: „[v]alamely Szerződő Félnek egy másik Szerződő Fél területén jogszerűen tartózkodó állampolgárai, e megállapodás I., II. és III. melléklete rendelkezéseinek alkalmazása során és azoknak megfelelően, nem különböztethetők meg az állampolgárságuk szerint”.
- 5 A megállapodásnak a „Hivatkozás a közösségi jogra” című 16. cikke így rendelkezik:

„(1) Az e megállapodás által kitűzött célok elérése érdekében a Szerződő Felek meghoznak minden szükséges intézkedést, hogy az Európai Közösség hivatkozott jogi aktusaiban foglaltakkal egyenértékű jogokat és kötelezettségeket alkalmazzanak a közöttük fennálló kapcsolatokban.

(2) Amennyiben e megállapodás alkalmazása a közösségi jog fogalmait érinti, figyelembe kell venni az Európai Közösségek Bíróságának a megállapodás aláírásának időpontját megelőzően keletkezett, vonatkozó ítélkezési gyakorlatát. Az aláírás utáni ítélkezési gyakorlatról Svájc tájékoztatást kap. A megállapodás megfelelő működésének biztosítása érdekében a vegyesbizottság bármely Szerződő Fél kérésére meghatározza ezen ítélkezési gyakorlat következményeit.”

- 6 A személyek szabad mozgásáról szóló I. melléklet III. fejezete az önálló vállalkozókra vonatkozó sajátos rendelkezéseket tartalmazza. E melléklet 12. cikkének (1) bekezdése úgy rendelkezik, hogy „[b]ármelyik Szerződő Fél állampolgára, aki önálló vállalkozói tevékenység végzése céljából le kíván telepedni egy másik Szerződő Fél területén (a továbbiakban: önálló vállalkozó), a kiadás idejétől számított legalább öt év időtartamra érvényes tartózkodási engedélyt kap, ha az illetékes nemzeti hatóságoknál igazolja, hogy e célból telepedett le vagy kíván letelepedni”.
- 7 Ugyanezen cikk (2)–(6) bekezdése az önálló vállalkozók tartózkodáshoz való jogára vonatkozó eljárási szabályokat tartalmazza.
- 8 A határmenti ingázó önálló vállalkozókat illetően a szóban forgó melléklet 13. cikke előírja:

„(1) A határmenti ingázó önálló vállalkozó az egyik Szerződő Fél olyan állampolgára, akinek a lakóhelye az egyik Szerződő Fél felségterületén van, és aki önálló vállalkozói tevékenységet végez a másik Szerződő Fél felségterületén, a lakóhelyére naponta vagy hetente legalább egyszer rendszeresen visszatérve.

(2) A határmenti ingázó önálló vállalkozóknak nincs szükségük tartózkodási engedélyre.

Az érintett állam illetékes hatósága mindazonáltal kiadhat a határmenti ingázó önálló vállalkozó számára legalább öt évre érvényes különleges engedélyt, ha az illetékes nemzeti hatóságoknál igazolja, hogy önálló vállalkozói tevékenységet folytat vagy kíván folytatni. Az engedélyt legalább öt évre meg kell hosszabbítani, ha a határmenti ingázó igazolja, hogy önálló vállalkozói tevékenységet folytat.

(3) A különleges engedély a fogadó állam teljes felségterületére érvényes.”

- 9 A megállapodás I. mellékletének „A foglalkozás szabad megválasztása és a földrajzi mobilitás” című 14. cikke előírja:

„(1) Az önálló vállalkozók a fogadó állam teljes felségterületén jogosultak a foglalkozás szabad megválasztására és földrajzi mobilitásra.

(2) A foglalkozás szabad megválasztása magában foglalja a foglalkozás megváltoztatását, valamint az önálló vállalkozóból munkavállalóvá válást. A földrajzi mobilitás magában foglalja a munka- és a lakóhely szabad megváltoztatását.”

- 10 Az egyenlő bánásmód vonatkozásában e melléklet 15. cikke így rendelkezik:

„(1) Az önálló vállalkozói tevékenység lehetősége és annak folytatása tekintetében az önálló vállalkozót nem lehet a fogadó országban a saját állampolgároknak biztosítotthoz képest kevésbé kedvező bánásmódban részesíteni.

(2) E melléklet 9. cikkének rendelkezéseit értelemszerűen alkalmazni kell az e fejezetben említett önálló vállalkozókra.”

- 11 A szóban forgó mellékletnek „A közhatalom gyakorlása” című 16. cikke értelmében:

„Az önálló vállalkozótól megtagadható az a jog, hogy a közhatalom állandó vagy időleges gyakorlásával járó tevékenységet folytasson.”

- 12 A megállapodás I. melléklete 23. cikkének (1) bekezdése értelmében a szolgáltatást igénybe vevő személynek nincs szüksége tartózkodási engedélyre a három hónapot meg nem haladó tartózkodáshoz. Három hónapot meghaladó időtartam esetén a szolgáltatást igénybe vevő személy számára a szolgáltatás időtartamával megegyező időtartamú tartózkodási engedélyt kell kiállítani.

- 13 E melléklet 25. cikke előírja:

„(1) Bármely Szerződő Fél tartózkodásra jogosult állampolgárai, akiknek állandó lakhelyük a fogadó államban van, ingatlan vásárlása tekintetében ugyanolyan jogokat élveznek, mint a fogadó állam állampolgárai. A nemzeti előírásoknak megfelelően bármikor állandó lakóhelyet létesíthetnek a fogadó államban, foglalkoztatásuk időtartamára való tekintet nélkül. A fogadó állam elhagyása nem vonja maga után az ilyen tulajdon elidegenítésének kötelezettségét.

[...]

(3) A gazdasági tevékenységükhöz szükséges és második lakás céljára szolgáló ingatlan vásárlása tekintetében a határmenti ingázók ugyanolyan jogokat élveznek, mint a fogadó állam állampolgárai. A fogadó állam elhagyása nem vonja maga után az ilyen tulajdon elidegenítésének kötelezettségét. A határmenti ingázó nyaraló vásárlására is engedélyt kaphat. E megállapodás nem érinti a tőkebefektetésre, illetve az ingatlanfejlesztésre és a lakásépítésre vonatkozó szabályokat [helyesen: Az állampolgárok e csoportja tekintetében a jelen megállapodás nem érinti a fogadó tagállamnak a pusztán tőkebefektetésre, valamint az építési telkek és lakások kereskedelmére vonatkozó hatályos szabályait].”

A nemzeti szabályozás

- 14 Az előzetes döntéshozatalra utaló határozatból kitűnik, hogy a földhaszonbérletek vonatkozásában a bejelentési kötelezettségről és a kifogásolási jogról szóló német törvény (Gesetz über die Anzeige und Beanstandung von Landpachtverträgen, BGBl. 1985. I., 2075. o., a továbbiakban: LPachtVG) különleges rendelkezéseket ír elő a földhaszonbérletek tekintetében. A haszonbérbe adóknak be kell jelenteniük e bérleteket a hatáskörrel rendelkező hatóságnak, amely megtámadhatja a szerződéseket, különösen akkor, ha azok a földhasználat „nem megfelelő” elosztásához vezetnek.
- 15 A kérdést előterjesztő bíróság rámutat, hogy az LPachtVG 4. §-ának (1) és (2) bekezdése értelmében a haszonbérletből a földhasználat „nem megfelelő” elosztása különösen akkor következik, ha a haszonbérlet ellentétes az agrárstruktúra javítását szolgáló intézkedésekkel. Ez többek között abban az esetben fordul elő, amikor azáltal, hogy mezőgazdasági földterületek a haszonbérlet útján mezőgazdasági termelőknek nem minősülő személyekhez kerülnek, e területeket elvonják a mezőgazdasági termelők használata elől, akiknek e földekre üzemeik teljesítőképességének és versenyképességének eléréséhez illetve fenntartásához sürgősen szükségük van, és akik képesek a haszonbérbe vételre.
- 16 A kérdést előterjesztő bíróság továbbá azt hangsúlyozza, hogy a megállapodás hatálybalépése előtti ítélkezési gyakorlata értelmében az a tény, hogy svájci székhellyel rendelkező, svájci mezőgazdasági termelőkkel kötött haszonbérleti szerződés révén földterületeket vonnak el a német mezőgazdasági termelők használata elől, akiknek

ezekre a földekre sürgősen szükségük lenne üzeinek teljesítőképességének és versenyképességének eléréséhez illetve fenntartásához, ellentétes a német agrárstruktúra javítására irányuló intézkedésekkel. Ebből következik, hogy az LPachtVG 4. §-ának alkalmazásában a svájci székhellyel rendelkező svájci mezőgazdasági termelőket a német agrárstruktúrán kívül álló, így mezőgazdasági termelőnek nem minősülő személyeknek kell tekinteni.

Az alapeljárás és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés

- 17 E. Stamm svájci mezőgazdasági termelő, akinek termelési központja Svájcban van, 2005. október 10-én 2,75 ha-os Németországban fekvő termőföldre vonatkozó földhaszonbérleti szerződést kötött a németországi lakhellyel rendelkező A. Hauserrel. Az öt évben megállapított haszonbérlet éves bérleti díja 686 euró volt.
- 18 A Landwirtschaftsamt (német mezőgazdasági hivatal) kifogást emelt a hivatkozott földhaszonbérleti szerződéssel szemben, és felhívta az érintetteket, hogy azt haladéktalanul szüntessék meg. Az Amtsgericht Waldshut-Tiengen (elsőfokú bíróság) elutasította az E. Stamm által benyújtott jogorvoslati, valamint egyéb, másodlagos kérelmeket, és azon indokkal érvénytelenítette a szerződést, hogy a szóban forgó haszonbérletből a földhasználat „nem megfelelő” elosztása következik.
- 19 E. Stamm, miután sikertelenül fordult az Oberlandesgericht Karlsruhe in Freiburghoz (másodfokú bíróság), a kérdést előterjesztő bíróságtól annak megállapítását kérte, hogy az A. Hauserrel kötött haszonbérleti szerződés ellen nem emelhető kifogás. E bíróság szerint, tekintettel arra, hogy ez esetben vannak olyan német mezőgazdasági termelők,

akiknek több földre lenne szükségük, és akik e területeket haszonbérletbe kívánják venni, a szóban forgó földhaszonbérleti szerződést a hivatkozott ítélkezési gyakorlat értelmében érvényteleníteni kell.

- 20 A kérdést előterjesztő bíróság ugyanakkor emlékeztet arra, hogy ezen ítélkezési gyakorlat fenntartása nem lenne lehetséges, ha a megállapodás I. melléklete 15. cikkének (1) bekezdésében foglalt egyenlő bánásmód követelménye nemcsak az I. melléklet 12. cikke (1) bekezdése szerinti „önálló vállalkozókra”, hanem az I. melléklet 13. cikke (1) bekezdése szerinti „határmenti ingázó önálló vállalkozókra” is alkalmazandó lenne. Ebben az esetben nem lenne megengedhető, hogy a Svájcban székhellyel rendelkező, tevékenységüket fő tevékenységként folytató svájci mezőgazdasági termelőket a LPachtVG 4. §-ának alkalmazásában mezőgazdasági termelőnek nem minősülő személyekként kezeljék. Számukra ezzel ellentétben olyan bánásmódot kellene biztosítani, amely nem kedvezőtlenebb, mint a tevékenységüket fő tevékenységként folytató német mezőgazdasági termelők számára biztosított bánásmód.
- 21 Mivel úgy ítélte meg, hogy határozatának meghozatalához a megállapodás kikötéseinek értelmezése szükséges, a Bundesgerichtshof az eljárás felfüggesztése mellett döntött, és a következő kérdést terjesztette előzetes döntéshozatalra a Bíróság elé:

„A [...] megállapodás I. melléklete 15. cikkének (1) bekezdése szerinti azon szabály, hogy a fogadó tagállam az önálló gazdasági tevékenység megkezdésével és annak folytatásával kapcsolatban olyan bánásmódot köteles biztosítani, amely nem lehet kedvezőtlenebb, mint a saját állampolgáraival szemben tanúsított bánásmód, csak a megállapodás I. melléklete 12. cikkének (1) bekezdése szerinti »önálló vállalkozókra« vonatkozik, vagy érvényes a megállapodás I. melléklete 13. cikkének (1) bekezdésében foglalt »önálló vállalkozó határmenti ingázókra« is?”

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésről*Az elfogadhatóságról*

- 22 A Regierungspräsidium Freiburg azt állítja, hogy az előzetes döntéshozatal iránti kérelem elfogadhatatlan, mivel az előterjesztett kérdés nem releváns az alapjogvita megoldásának tekintetében. Úgy ítéli meg, hogy E. Stamm nem a megállapodás I. melléklete értelmében vett „önálló vállalkozó”, sem pedig „határ menti ingázó önálló vállalkozó”, és az a mezőgazdasági termelő, akinek székhelye Svájcban van, és aki arra szorítkozik, hogy mezőgazdasági területeket művel Németországban, mielőtt vámmentesen importálná Svájcba az e területeken megtermelt termékeket, állampolgárságától függetlenül semmilyen esetben sem tartozik a hivatkozott melléklet 12. vagy 13. cikkének hatálya alá.
- 23 Az Európai Közösségek Bizottságának is fenntartásai vannak az előterjesztett kérdés relevanciáját illetően. Azt állítja ugyanis, hogy a határmenti ingázó önálló vállalkozónak a másik szerződő fél felségterületén kell letelepedettnek lennie, amint azt általános jelleggel valamennyi önálló vállalkozó vonatkozásában előírja a megállapodás I. melléklete 12. cikkének (1) bekezdése. Tekintve, hogy az ügy irataiból nem derül ki, hogy E. Stamm a Németországi Szövetségi Köztársaság területén egy második üzemmel rendelkezik, amelyből kiindulva beilleszkedne a német gazdasági életbe, és ezen állam állampolgárainak kínálná szolgáltatásait, a Bizottság nem zárja ki, hogy az érintettet nem lehet Németországban letelepedettnek és a megállapodás szerinti „határmenti ingázó önálló vállalkozó” minőséggel rendelkezőnek tekinteni.
- 24 E kifogásokat el kell utasítani.

- 25 Az állandó ítélkezési gyakorlat szerint a nemzeti bíróság által saját felelősségi körében meghatározott jogszabályi és ténybeli háttér alapján – amelynek helytállóságát a Bíróság nem vizsgálhatja – a közösségi jog értelmezésére vonatkozóan előterjesztett kérdések releváns voltát vélelmezni kell (lásd a C-300/01. sz. Salzman-ügyben 2003. május 15-én hozott ítélet [EBHT 2003., I-4899. o.] 29. és 31. pontját, valamint a C-222/05–C-225/05. sz., van der Weerd és társai egyesített ügyekben 2007. június 7-én hozott ítélet [EBHT 2007., I-4233. o.] 22. pontját). A Bíróság csak akkor utasíthatja el a nemzeti bíróságok által előterjesztett előzetes döntéshozatal iránti kérelmet, ha a közösségi jog kért értelmezése nyilvánvalóan semmilyen összefüggésben nincs az alapügy valóságával vagy tárgyával, ha a probléma hipotetikus jellegű, vagy ha nem állnak a Bíróság rendelkezésére azok a ténybeli vagy jogi elemek, amelyek szükségesek ahhoz, hogy az elé terjesztett kérdésekre hasznos választ adhasson (lásd a C-94/04. és C-202/04. sz., Cipolla és társai egyesített ügyekben 2006. december 5-én hozott ítélet [EBHT 2006., I-11421. o.] 25. pontját, valamint a fent hivatkozott van der Weerd és társai ügyben hozott ítélet 22. pontját).
- 26 Márpedig a kérdést előterjesztő bíróság E. Stammot kétségkívül „határmenti ingázó önálló vállalkozónak” minősítette.
- 27 E körülményekre figyelemmel nem tűnik úgy, hogy a megállapodás rendelkezéseinek kért értelmezése nincs kapcsolatban az alapeljárás valóságával vagy tárgyával. Következésképpen a relevanciának az előzetes döntéshozatali kérelem által élvezett véelmét nem döntik meg a Regierungspräsidium Freiburg és a Bizottság által megfogalmazott kifogások.
- 28 Ebből következik, hogy az előzetes döntéshozatal iránti kérelem elfogadható.

Az ügy érdeméről

- 29 Előzetesen meg kell állapítani, hogy az alapeljárás összefüggéseit az előzetes döntéshozatali kérelem határozza meg, ezért a megállapodás 10. cikkében és I. melléklete VII. fejezetében szereplő átmeneti és a megállapodás továbbfejlesztésére vonatkozó rendelkezések nem alkotják a Bíróság általi vizsgálat tárgyát.
- 30 Kérdésével a nemzeti bíróság lényegében arra keresi a választ, hogy a megállapodás I. mellékletének 15. cikkében előírt egyenlő bánásmód alkalmazható-e az ugyanezen melléklet 13. cikke szerinti „határmenti ingázó önálló vállalkozókra”.
- 31 A Regierungspräsidium Freiburg arra hivatkozik, hogy azt az elvet, miszerint a megállapodás I. melléklete 15. cikkének (1) bekezdésében előírt nem kevésbé kedvező bánásmód kizárólag e melléklet 12. cikkének (1) bekezdése szerinti „önálló vállalkozókra” kell alkalmazni, és nem alkalmazható a szóban forgó melléklet 13. cikkének (1) bekezdése szerinti „határmenti ingázó önálló vállalkozókra”. Úgy ítéli meg, hogy értelmezését mind a megállapodás rendszere, mind pedig szövege megerősíti, amely megállapodás nem szigorúan azonos módon kezeli az önálló vállalkozókat és a határmenti ingázó önálló vállalkozókat, hanem éppen ellenkezőleg, szándékosan megkülönbözteti a személyek e két kategóriáját.
- 32 Ez az értelmezés azonban nem elfogadható.
- 33 Először is arra kell emlékeztetni, hogy a megállapodás I. mellékletének „Önálló vállalkozók” című III. fejezete e melléklet 12–16. cikkét foglalja magában. E melléklet 12. cikke az „önálló vállalkozókra” vonatkozik, tehát bármelyik szerződő fél azon állampolgárára, aki önálló vállalkozói tevékenység végzése céljából letelepedett vagy le kíván telepedni egy másik szerződő fél területén. Ugyanezen melléklet 13. cikke a „határmenti ingázó önálló vállalkozókra” vonatkozik, akik az egyik szerződő fél olyan

állampolgárai, akiknek a lakóhelye az egyik szerződő fél területén van, és akik önálló vállalkozói tevékenységet végeznek a másik szerződő fél területén. A megállapodás I. mellékletének 14. és 15. cikke a foglalkozás szabad megválasztására és a földrajzi mobilitásra, illetve az önálló vállalkozókkal szembeni egyenlő bánásmódra vonatkozik. E melléklet 16. cikke előírja, hogy ez utóbbiaktól megtagadható az a jog, hogy a közhatalom gyakorlásával járó tevékenységet folytassanak.

- 34 Meg kell állapítani, hogy a III. fejezet semmiféle olyan előírást nem tartalmaz, miszerint a megállapodás I. mellékletének 14–16. cikkét kizárólag az e melléklet 12. cikkének (1) bekezdése szerinti „önálló vállalkozókra” kell alkalmazni, a melléklet 13. cikkének (1) bekezdése szerinti „határmenti ingázó önálló vállalkozókra” viszont nem.
- 35 Az említett III. fejezetben ugyanis semmi nem utal arra, hogy a „határmenti ingázó önálló vállalkozók” – a megállapodás I. melléklete 14. cikkének megfelelően – nem lennének jogosultak a foglalkozás szabad megválasztására és a földrajzi mobilitásra a fogadó állam területén, és arra sem, hogy ez utóbbiaktól nem lenne megtagadható az a jog, hogy a közhatalom gyakorlásával járó tevékenységet folytassanak. A földrajzi mobilitást illetően e megállapítás akkor is érvényes, ha az ehhez való jogot úgy kell gyakorolni, hogy megmaradjon a hivatkozott melléklet 13. cikke szerinti „határmenti ingázó önálló vállalkozói” minőség.
- 36 A megállapodás I. melléklete III. fejezetének egyetlen rendelkezése sem írja elő – az egyenlő bánásmódnak az e mellékletében rögzített elvét illetően – hogy a „határmenti ingázó önálló vállalkozók” nem hivatkozhatnának ezen elvre.

- 37 Tekintve, hogy sem a megállapodás I. melléklete III. fejezetének szövege, sem e fejezet rendszere nem tartalmaz olyan elemeket, amelyek alapján ki lehetne zárni e melléklet 14–16. cikkének a „határmenti ingázó önálló vállalkozókra” történő alkalmazását, nem lehet azt állítani, hogy ez utóbbiak, akikre a szóban forgó melléklet 13. cikkének (1) bekezdése vonatkozik, e fejezet tekintetében nem minősülnek ugyanúgy „önálló vállalkozóknak”, mint azok a személyek, akikre e melléklet 12. cikke vonatkozik.
- 38 E megállapítást a megállapodás I. melléklete 15. cikkének (2) bekezdése is megerősíti, amely előírja, hogy „[e] melléklet 9. cikkének rendelkezéseit értelemszerűen alkalmazni kell a [III.] fejezetben említett önálló vállalkozókra”. Mivel e bekezdés a III. fejezetben „említett önálló vállalkozókra”, és nem az e melléklet 12. cikke szerinti önálló vállalkozókra utal, a szerződő feleknek nem állt szándékában, hogy megkülönböztessék az „önálló vállalkozókat” és a „határmenti ingázó önálló vállalkozókat” a megállapodás I. melléklete 14–16. cikkének rájuk történő alkalmazása vonatkozásában. Éppen ellenkezőleg, e körülmény bizonyítja, hogy ezen utóbbi cikkekben előírt, a foglalkozás szabad megválasztását és a földrajzi mobilitást, az egyenlő bánásmódot, valamint bizonyos személyeknek a közhatalom gyakorlásával járó tevékenység folytatásából való kizárásának lehetőségét különbségtétel nélkül kell alkalmazni egyrészt az e melléklet 12. cikkében szereplő személyekre, másrészt pedig az e melléklet 13. cikkében szereplő személyekre.
- 39 E tekintetben hozzá kell tenni – amint azt a Bizottság is megállapította – hogy a megállapodás csak egy cikkben különbözteti meg a „határmenti ingázó önálló vállalkozókat”, és ezt is sajátos célból, tudniillik azért, hogy az ő vonatkozásukban a tartózkodás joga kapcsán kedvezőbb szabályokat határozzon meg. A megállapodás I. mellékletének 12. cikke szerinti egyéb „önálló vállalkozókkal” szemben ugyanis a „határmenti ingázó önálló vállalkozóknak” nincs szükségük tartózkodási engedélyre. Nyilvánvaló, hogy a határmenti ingázókat előnyben részesítő szerződő feleknek nem állhatott szándékában, hogy hátrányosabb helyzetbe hozzák ez utóbbiakat az egyenlő bánásmód elvének alkalmazása tekintetében.
- 40 Az E. Stamm által kifejtett azon érvelést, miszerint az egyenlő bánásmód elve a „határmenti ingázó önálló vállalkozókra” is vonatkozik, egyébiránt a megállapodás

I. melléklete II. és III. fejezetének rendszere, a megállapodás általános célkitűzései, valamint az e melléklet 25. cikkének adandó értelmezés is megerősíti.

41 Először is, a megállapodás I. mellékletének „Munkavállalók” című II., illetve „Önálló vállalkozók” című III. fejezetének strukturális elemzése bizonyítja, hogy e két fejezet felépítése azonos.

42 E tekintetben meg kell állapítani, hogy e melléklet II. fejezetében a 6. és 7. cikk tartalmazza a „munkavállalókra”, illetve a „határmenti ingázó munkavállalókra” vonatkozó rendelkezéseket, és az említett melléklet 8–10. cikke írja elő a foglalkozás szabad megválasztásának és a földrajzi mobilitásnak, valamint az egyenlő bánásmódnak az elvét, továbbá a munkavállalók kizárásának a lehetőségét bizonyos közszolgálati foglalkozások gyakorlásának jogából. E fejezet nem tartalmaz semmiféle olyan elemet, amely arra utalna, hogy ezen elveket és e lehetőséget a „határmenti ingázó munkavállalókra” nem, hanem kizárólag a „munkavállalókra” kellene alkalmazni. Nem létezik semmiféle olyan rendelkezés, amelynek alapján megállapítható lenne, hogy a „határmenti ingázó munkavállalókra” nem vonatkozik a foglalkozás megválasztásának szabadsága és a földrajzi mobilitás, feltéve ha megtartják e minőségüket, illetve, hogy rájuk nem vonatkozik az egyenlő bánásmód elve, valamint hogy adott esetben nem lehet tőlük megtagadni valamely közszolgálati munkakör betöltését.

43 Abból a tényből, hogy egyrészt az egyenlő bánásmód elve egyaránt vonatkozik a „munkavállalókra” és a „határmenti ingázó munkavállalókra”, másrészt pedig abból a tényből, hogy a megállapodás I. melléklete II. fejezetének rendszere és e melléklet III. fejezetének rendszere hasonló, az következik, hogy a szerződő felek nem szándékoztak különbséget tenni az „önálló vállalkozók” és a „határmenti ingázó önálló vállalkozók” között a hivatkozott elvnek rájuk történő alkalmazhatósága tekintetében.

44 Másodszor, a megállapodás célját illetően emlékeztetni kell arra, hogy 1. cikkének a) és d) pontja értelmében e megállapodás célkitűzése többek között az önálló vállalkozóként való letelepedés jogának biztosítása, valamint azonos élet-, foglalkoztatási- és munkavállalási feltételek biztosítása a svájci állampolgárok és a Közösség

tagállamai állampolgárainak számára. Márpedig, mutat rá a Bizottság, e célkitűzések csak részben valósulnának meg, ha a „határmenti ingázó önálló vállalkozók” tevékenységük gyakorlása során olyan egyedi korlátozások alá eshetnek, amelyek a többi „önálló vállalkozóra” nem vonatkoznak.

- 45 Továbbá az egyik szerződő félnek egy másik szerződő fél területén jogszerűen tartózkodó állampolgárai a megállapodás 2. cikkének értelmében az I–III. melléklet rendelkezései alkalmazásának vonatkozásában nem szenvedhetnek hátrányos megkülönböztetést az állampolgárságuk alapján.
- 46 A megállapodás I. melléklete 12., 13. és 15. cikkének – az 1. cikk a) és d) pontja, valamint a 2. cikk fényében történő – teleologikus értelmezése nem teszi tehát lehetővé, hogy a „határmenti ingázó önálló vállalkozókat” az önálló vállalkozói tevékenység lehetsége és annak folytatása tekintetében a fogadó országban a saját állampolgároknak biztosítotthoz képest kevésbé kedvező bánásmódban részesítsék.
- 47 Harmadszor, a megállapodás I. mellékletének „Ingatlan vásárlása” című VI. fejezetét illetően meg kell állapítani, hogy az e fejezetet alkotó egyetlen cikk, nevezetesen a 25. cikk (3) bekezdésében előírja, hogy gazdasági tevékenységükhöz szükséges ingatlan vásárlása tekintetében a határmenti ingázók ugyanolyan jogokat élveznek, mint a fogadó állam állampolgárai.
- 48 Még ha a jelen ítélet előző pontjában hivatkozott cikk nem is foglalja magában a földhaszonbérletet, akkor is bizonyos, hogy a szerződő felek szándéka nem irányulhatott arra, hogy e szerződések tekintetében kevésbé kedvező bánásmódot írjanak elő, mint az ingatlan-adásvételi szerződéseket illetően, amelyek szokásosan a vonatkozó dologi jogok tágabb körű élvezetét biztosítják.

- 49 A fenti megfontolások összességére figyelemmel az előterjesztett kérdésre azt a választ kell adni, hogy a megállapodás I. melléklete 15. cikkének (1) bekezdése értelmében az egyik szerződő fél a másik szerződő félnek az ezen melléklet 13. cikke értelmében vett „határmenti ingázó önálló vállalkozóit” az önálló vállalkozói tevékenység lehetősége és annak folytatása tekintetében a fogadó államban nem részesítheti a saját állampolgároknak biztosítotthoz képest kevésbé kedvező bánásmódban.

A költségekről

- 50 Mivel ez az eljárás az alapeljárásban részt vevő felek számára a kérdést előterjesztő bíróság előtt folyamatban lévő eljárás egy szakaszát képezi, ez a bíróság dönt a költségekről. Az észrevételeknek a Bíróság elé terjesztésével kapcsolatban felmerült költségek, az említett felek költségeinek kivételével, nem téríthetők meg.

A fenti indokok alapján a Bíróság (negyedik tanács) a következőképpen határozott:

Az egyrésztől az Európai Közösség és tagállamai, másrésztől a Svájci Államszövetség között 1999. június 21-én Luxembourgban aláírt, a személyek szabad mozgásáról szóló megállapodás I. melléklete 15. cikkének (1) bekezdése értelmében az egyik szerződő fél a másik szerződő félnek az ezen melléklet 13. cikke értelmében vett „határmenti ingázó önálló vállalkozóit” az önálló vállalkozói tevékenység lehetősége és annak folytatása tekintetében a fogadó államban nem részesítheti a saját állampolgároknak biztosítotthoz képest kevésbé kedvező bánásmódban.

Aláírások